

LAKIALOITE 105/2014 vp

Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:n ja 20 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PERUSTELUT

Aloitteessa ehdotetaan luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin muutosta, joka turvaisi verkkopankkitunnusten myöntämisen kaikille kuluttajille muuttamalla lakia niin, että luottohäiriömerkintä ei olisi erittäin painava peruste pankille kieltäytyä myöntämästä asiakkaalle verkkopankkitunnuksia. Lain säännökseen lisättäisiin sana "*erittäin*", jolloin pankki voisi kieltäytyä verkkopankkitunnusten myöntämisestä vain, jos kieltäytymiselle on *erittäin painava peruste*. Lakialoitteen lähtökohtana on se, että verkkopankkitunnusten myöntäminen on välttämätön osa peruspankkipalvelua. Kyseessä on laissa tarkoitettun "tilin käyttöön tarkoitettun välineen myöntäminen".

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi määrätä pankille seuraamusmaksun, mikäli asiakkaalle ei lain vastaisesti myönnetä verkkopankkitunnuksia.

Saamiemme tietojen mukaan pankkien käytäntöön kuuluu edelleen se, että maksuhäiriömerkinnän perusteella asiakkailta evätään verkkopankkitunnusten myöntäminen omaan tiliin.

Aloitteen perusteluiksi voidaan todeta, että elaskujärjestelmään ja suoramaksujärjestelmään siirtyminen edellyttää käytännössä asiakkailta verkkopankin käyttöä. Lisäksi laskujen maksu oman pankin konttorissa maksaa n. 5 euroa/lasku ja vieraassa pankissa 7 euroa/lasku. Verkkopankkiasiakkaiden palvelumaksut ovat noin 0—

3 euroa/kuukausi pankista riippuen. Verkkopankkitunnuksien epääminen syrjii osaa asiakkaista.

Pankin tunnuksista sähköiseen asiointiin on muodostunut alati kasvava tunnistautumisväline erilaisilla palvelusivustoilla. Muun muassa työeläkeyhtiöt, verottaja ja maistraatit käyttävät asiakkaan tunnistamiseen pankkien verkkopankkitunnuksia.

Pankkitunnusten epääminen maksuhäiriömerkinnän omaavalta asiakkaalta rajoittaa olennaisesti asiakkaan perusoikeuksia ja kuluttajansuojaa. Maksuhäiriömerkintä asiakkaalla ei voine täyttää nykyisessäkään laissa tarkoitettua "painavaa perustetta" verkkopankkitunnusten epäämiselle asiakkaalta, mutta koska asia on edelleen kiistanalainen, ehdotamme lain säännökseen tiukennusta. Epäselväksi jää myös se, mitä sellaista erityistä riskiä tavallisten kansalaisten verkkopankkitunnusten käyttöön voisi sisältyä, josta pankin tulisi voida suojautua tunnusten myöntämisestä kieltäytymällä.

Vuonna 2010 kirjalliseen kysymykseen (KK 1360/2010 vp — Annika Lapintie /vas) silloinen II valtiovarainministeri vastasi:

"Valtiovarainministeriön lähtökohtana on, että luotottomaan pankkitiliin liittyviä verkkopankkioikeuksia tulisi pitää välttämättömänä pankkipalveluna, jonka tarjoamisesta pankki ei saisi kieltäytyä ilman perusteltua syytä. Niin

ikään ministeriön lähtökohtana on, että pelkäs-
tään asiakkaan maksuhäiriömerkintä ei riitä pe-
rusteluksi verkkotunnusten epäämiselle."

Vuonna 2014 valtionvarainministeriön vuo-
den 2010 kanta ei ole vielä kukaan toteutunut.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:n ja 20 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 6 §:n 1 momentti sekä
lisätään 20 luvun 1 §:n 1 momenttiin uusi 7 a kohta seuraavasti:

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

6 §

Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin

Talletuspankki saa kieltäytyä tavanomaisen
talletustilin avaamisesta ja tilin käyttöön tarkoi-
tetun välineen myöntämisestä taikka maksupal-
velua koskevan toimeksiannon hoitamisesta
ETA-valtiossa laillisesti oleskelevälle luonnolli-
selle henkilölle vain, jos kieltäytymiselle on erit-
täin painava peruste. Perusteen tulee liittyä
asiakkaaseen tai hänen aiempaan käyttäytymi-
seensä taikka siihen, ettei asiakassuhteelle il-
meisesti ole todellista tarvetta. Kieltäytymisen
peruste on ilmoitettava asiakkaalle.

20 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1
momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätök-
siä, joiden laiminlyönnistä ja rikkomisesta mää-
rätään seuraamusmaksu, ovat:

7 a) Tämän lain 15 luvun 6 §:n säännös asi-
kaan oikeudesta peruspankkipalveluihin;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2014

Jari Myllykoski /vas
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Eila Tiainen /vas
Silvia Modig /vas
Erkki Virtanen /vas
Jyrki Yrttiaho /vr
Anna Kontula /vas

Risto Kalliorinne /vas
Katja Hänninen /vas
Kari Uotila /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Annika Lapintie /vas
Mika Niikko /ps